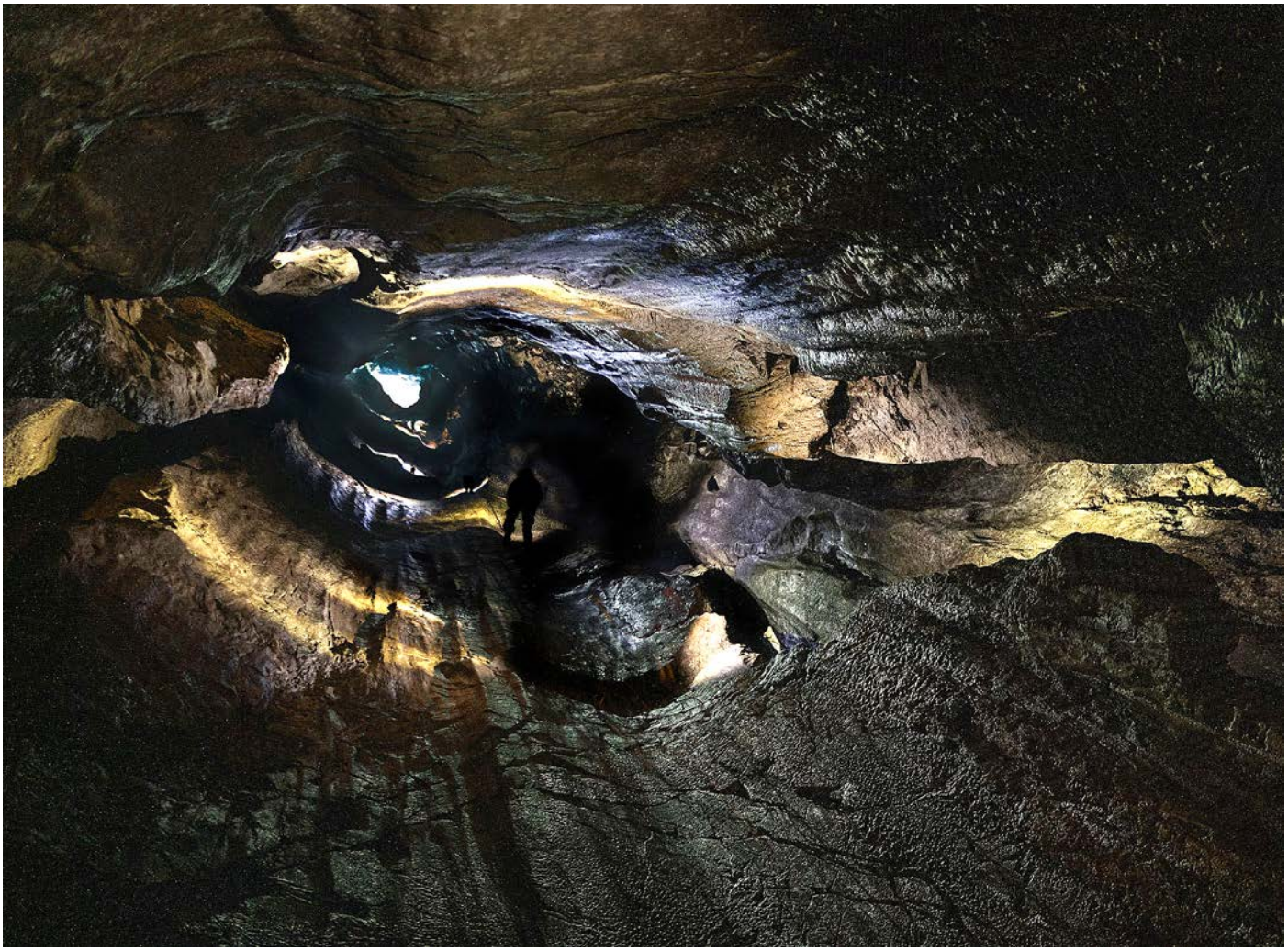
Ελάτη 2020

Έκθεση αποστολής

Σπηλαιολογία Θεσσαλονίκης
ΠΡΩΤΕΑΣ
2010

Γενικές πληροφορίες

Περιοχή: Η ονομασία της ευρύτερης περιοχής είναι Ασπροπόταμος., ο οποίος περιστοιχίζεται από τα βουνά της ανατολικής και νότιας Πίνδου. Το σκηνικό αλλάζει με την είσοδο στο χωριό της Πύλης (παλαιότερη ονομασία Πόρτες). Η ονομασία δεν είναι τυχαία αφού από τον Θεσσαλικό κάμπο μεταφερόμαστε σε ένα περιβάλλον γεμάτο βουνά, βλάστηση και νερά, σα να περνάμε μια "πύλη". Σημαντικά χωριά μετά την Πύλη είναι η Ελάτη, το Περτούλι, η Πύρρα, η Δέση, το Νεραιδοχώρι, το Χαλίκι, Αθαμανία κ.α. Η αποστολή θα εστίαζε στο ασβεστολιθικό βουνό του Κόζιακα, φυσικό σύνορο μεταξύ Θεσσαλικού κάμπου και Πίνδου.

Στόχοι: Οι στόχοι ήτανε η κατάβαση και η φωτογράφηση στο βαθύτερο σπήλαιο της περιοχής, την Κουδουνότρυπα, η εξερεύνηση και φωτογράφηση στο γνωστό σπήλαιο του Μπέη στον Κόζιακα, καθώς και η εξερεύνηση της Τρύπας του Βολιώτη που ήτανε και ο κύριος στόχος. Αν υπήρχε χρόνος θα γινόντουσαν αναγνωριστικές επισκέψεις στη Χιονότρυπα Ι και στο ανεξερεύνητο βάραθρο Πιτσινίσι.

Διαμονή: Η διαμονή πραγματοποιήθηκε σε ξενώνα στην Ελάτη

Διάρκεια: Η διάρκεια ήτανε από 24 εώς 26 Οκτωβρίου 2020

Πηγές: Ο σύλλογος είχε πραγματοποιήσει αποστολή στα μέρη το 2011, όπου κατέβηκε στην Κουδουνότρυπα, ενώ είχε εντοπίσει την Τρύπα του Βολιώτη με τη βοήθεια του Ηλία Παπαγιαννάκη, όπου κατέβηκε μέχρι ενός βάθους. Επίσης σημαντικοί φίλοι και συνεργάτες που βοηθάνε στη σπηλαιολογική έρευνα της περιοχής είναι ο Κρούπης Νικόλαος και ο Άγγελος Σινάνης.

Η ραχοκοκκαλιά του Κόζιακα προς το νότο και στο βάθος τα βουνά των Θεσσαλικών Αγράφων

Τα μέλη της αποστολής

- Ζάχαρης Αριστείδης (υπεύθυνος αποστολής, σύνταξη έκθεσης)
- Κονίδης Γιώργος
- Αβραμίδης Ηλίας (μετρήσεις Disto)
- Καρίνογλου Μαρία
- Κουντουράς Σωτήρης
- Κόκορη Αναστασία
- Αμφιτρίδης Θανάσης
- Παφίτης Γιάννης
- Κυζιρίδης Θοδωρής
- Πουλτουρτζίδης Θέμης
- Κιντζονίδου Κατερίνα

@ Το φωτογραφικό υλικό της αποστολής είναι του Ζάχαρη Αριστείδη και του Σωτήρη Κουντουρά.

Βάραθρο Κουδουνότρυπας

Πρόκειται για το βαθύτερο σπήλαιο της ευρύτερης περιοχής του Ασποπόταμου. Τα βάθος του είναι 115 μέτρα, διανοίγεται σε ασβεστόλιθο της ζώνης Πίνδου και βρίσκεται σε υψόμετρο 430 μέτρων στο όρος Ίταμος. Το όνομα του το πήρε από τις πέτρες που όταν πέφτουν μέσα στο βάραθρο "κουδουνίζουν". Για να το προσεγγίσουμε παίρνουμε το δρόμο από Πύλη για τη μονή Γκούρας και λίγο πριν υπάρχει μονοπάτι με αραιό ίχνος που σε δέκα λεπτά μας οδηγεί στο βάραθρο.

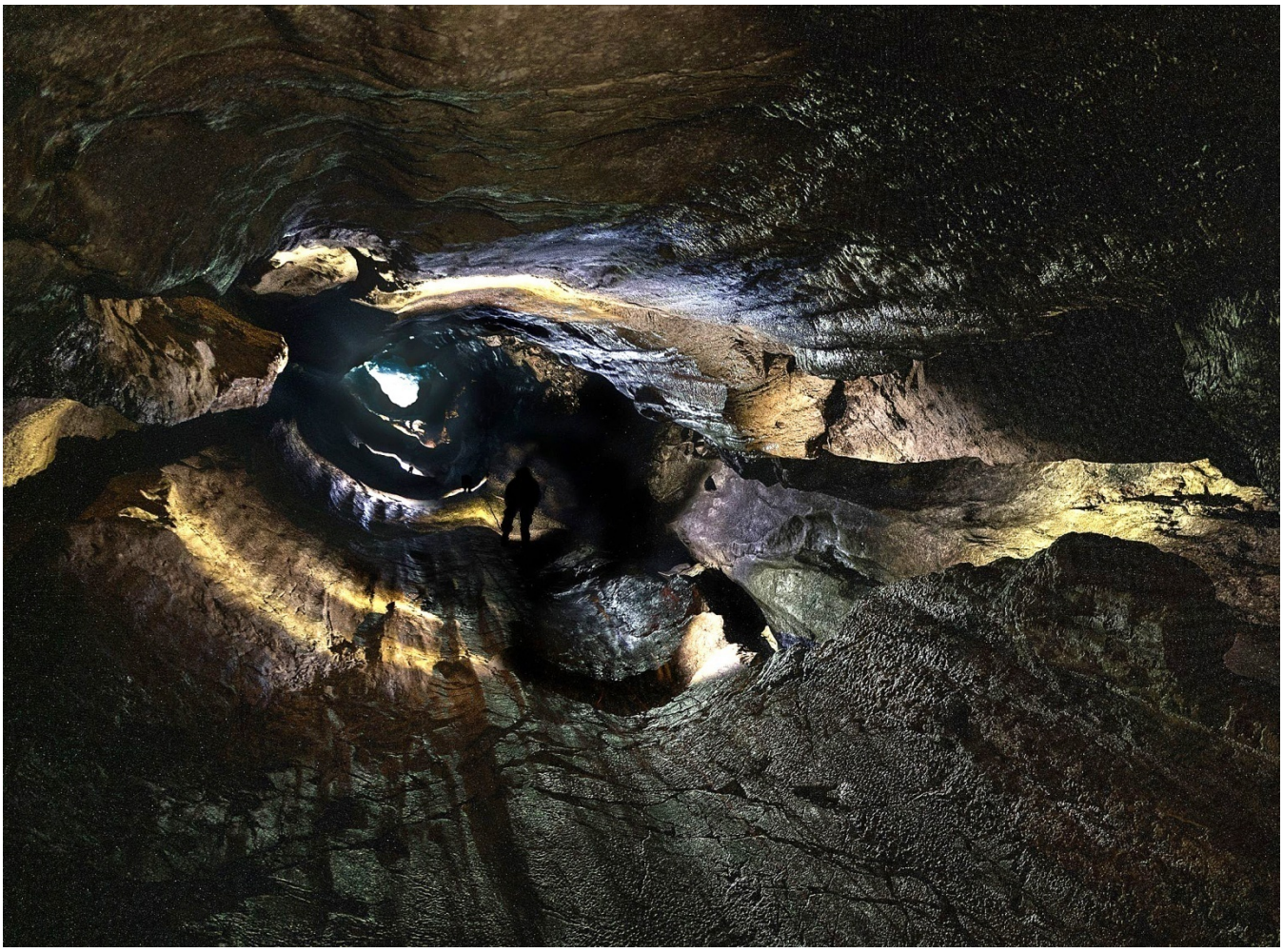
Ιστορικό εξερεύνησης: Η 1η εξερεύνηση της Κουδουνότρυπας φαίνεται να έγινε το 1961 από ντόπιους, οι οποίοι από την περιέργεια και την αγωνία τους για εξερεύνηση κατέβασαν άτομα μέσα σε ένα μεταλλικό κάδο! Τότε μετρήσανε το βάθος στα 116 μέτρα. Το μεταλλικό αυτό βαρέλι υπάρχει σκουριασμένο και χτυπημένο στον πάτο του σπηλαίου για να θυμίζει την πρώτη και άκρως ριψοκίνδυνη προσπάθεια. Η 1η σπηλαιολογική προσέγγιση έγινε από την ΕΣΕ το 1963 χωρίς ωστόσο να γίνει κατάβαση. Ο λόγος ήταν η έλλειψη βαρούλκου ενώ η τεχνική μονού σχοινιού δεν υπήρχε ακόμα. Το βάθος μετρήθηκε στα 120 μέτρα. Η ΕΣΕ θα επιστρέψει το 1978 με επικεφαλή το Γ. Αβαγιανό, όπου και θα πατώσει το σπήλαιο με τη νεόφερτη σχετική τεχνική μονού σχοινιού. Το βάθος θα μετρηθεί τότε στα 92 μέτρα. Το 1994 οι αναρριχητές Διβάνης Δημήτρης και Ζαφειριάδης Πασχάλης θα πραγματοποιήσουν κατάβαση. Το βάραθρο θα φωτιστεί και πάλι το 2011 στην αποστολή του Πρωτέα στην περιοχή με επικεφαλή το Μάρκο Βαξεβανόπουλο. Το βάθος μετρήθηκε στα 115 μέτρα.

Περιγραφή σπηλαίου: Το βάραθρο παρουσιάζει μία επικλινή κατάβαση στην αρχή όπου μας οδηγεί σε κάθετο και μονοκόμματο αγωγό. Τα τοιχώματα είναι σε γενικές γραμμές κατακόρυφα, ενώ μετά από 40 μέτρα η διατομή του αγωγού μεγαλώνει. Στα - 65 μέτρα υπάρχει πατάρι που στην ουσία είναι ένα άνοιγμα σε διπλανό παράλληλο αγωγό/βάραθρο. Ο ελλειψοειδής θάλαμος στον πάτο έχει διαστάσεις 7χ3 μέτρων, παρουσιάζει κατηφορική συνέχεια στη μία πλευρά του. Με προσεκτική καταρρίχηση δύο μέτρων και ένα μικρό διάδρομο οδηγούμαστε στον πάτο του γειτονικού βαράθρου. Στους δύο θαλάμους των βαράθρων υπάρχει απουσία διάκοσμου. Διάκοσμος υπάρχει στα τοιχώματα του αγωγού κατά σημεία.

Βιολογικές παρατηρήσεις: Το σπήλαιο παρουσιάζει έντονο βιολογικό ενδιαφέρον. Αρχικά βρέθηκε ζωντανό σπιτόφιδο. Να σημειωθεί ότι και η ΕΣΕ το 1978 βρήκε δύο φίδια στον πάτο, εκ των οποίων το ένα σπιτόφιδο. Δεδομένου ότι ζούνε 10-15 χρόνια και ότι δε μπορούν να ζευγαρώσουν στο σκοτάδι πρόκειται για σύμπτωση. Επίσης υπήρχε μεγάλος βάτραχος (Χωματοφρύνος), ένας αρκετά μικρότερος και ευέλικτος (Πηδοβάτραχος) και ένας ακόμα νεκρός, μάλλον από πτώση. Ακόμα υπήρχαν δεκάδες μικρά σαλιγκάρια, ενώ παρατηρήθηκαν ένα μυριάποδο και μία αράχνη.

Εικόνες από την είσοδο της Κουδουνότρυπας. Στα δεξιά διακρίνουμε την πρώτη αλλαγή με το βιομηχανικό βύσμα και τη φυσική δεσιά.

Εικόνες από τον κατακόρυφο αγωγό της Κουδουνότρυπας

Στη δεξιά φωτό διακρίνουμε το διπλανό αγωγό

Από το διάκοσμο στα τοιχώματα:

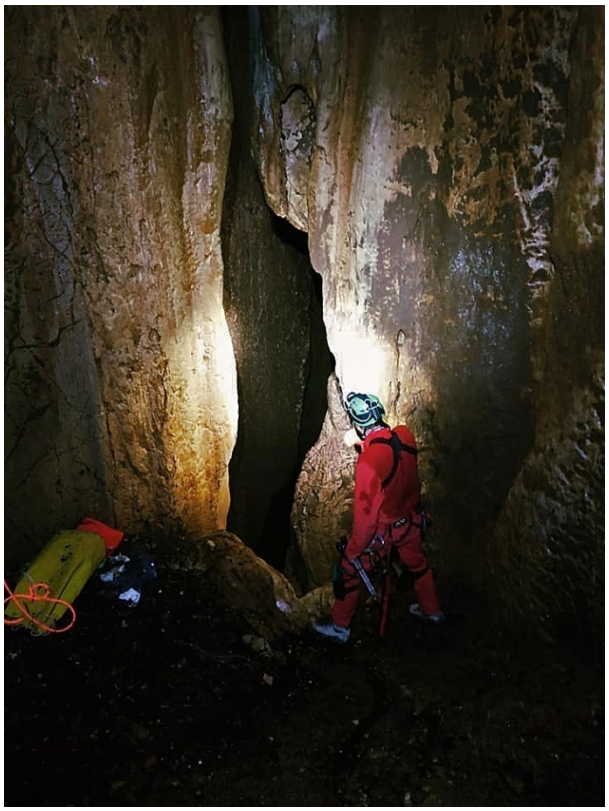
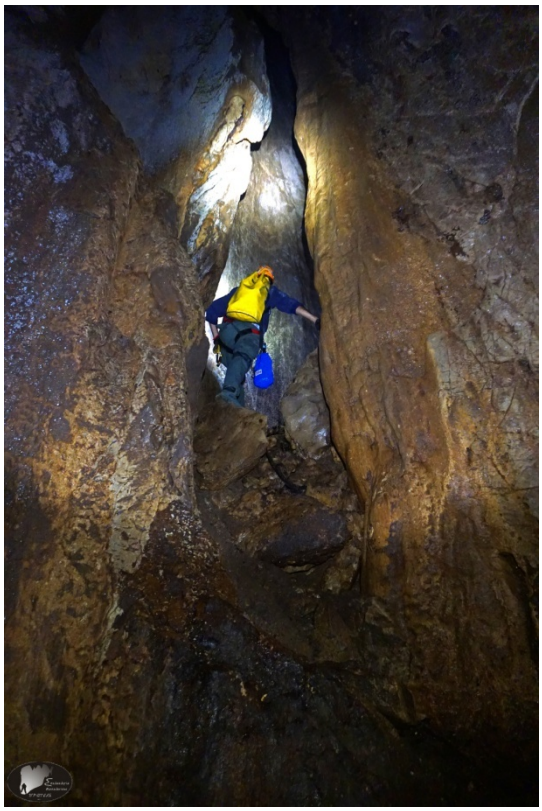

Ο τελικός θάλαμος και η συνέχεια στο δίπλα αγωγό:

Η διατομή του θαλάμου στα -113 μέτρα

Η κατηφορική συνέχεια όπως φαίνεται από πάνω και η άποψη της συνέχειας όπως φαίνεται από κάτω

άγνωστο μεταλλικό αντικείμενο

Ο μικρός διάδρομος και ο θάλαμος του διπλανού βαράθρου.

Στα δεξιά διακρίνεται και ο μεταλλικός κάδος

Χωματοφρύνος

Πηδοβάτραχος

Σπιτόφιδο

Νεκρός βάτραχος μάλλον από πτώση

Meta menardi

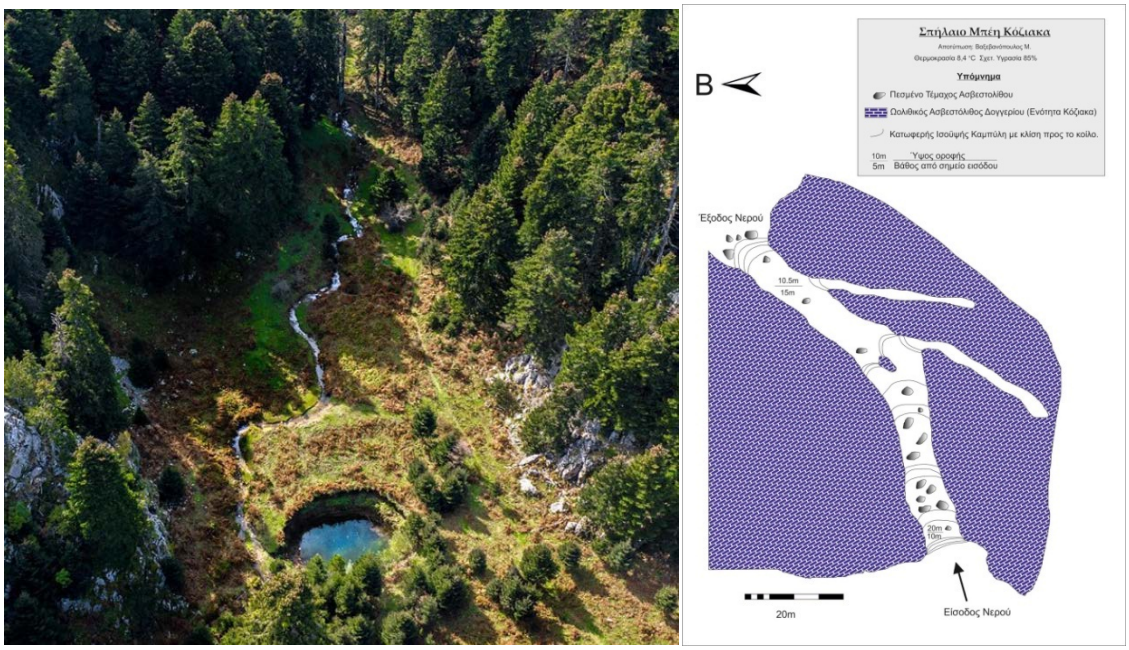

Acanthopetalum sp

Σπήλαιο Μπέη

Η σπηλιά του Μπέη βρίσκεται στον Κόζιακα στα 1220μ υψόμετρο, σε μία ιδιαίτερη γεωλογικά περιοχή. Είναι από τα γνωστά σπήλαια της περιοχής και μάλιστα σε αυτό καταλήγει καλά σηματοδοτημένο μονοπάτι από την Ελάτη. Πρόκειται για καταβόθρα που στραγγίζει τα νερά ενός λεκανοπέδιου του βουνού, τα οποία διάβρωσαν τον ασβεστόλιθο και βρήκαν έξοδο στην ανατολική πλευρά της ορθοπλαγιάς. Με ανύψωση του εδάφους και τη διάβρωση του νερού σχηματίστηκε ένας εντυπωσιακών διαστάσεων αγωγός μήκους 100 μέτρων περίπου με δύο εισόδους. Το φως εισχωρεί από τα μεγάλα ανοίγματα 10 μέτρων περίπου, ενώ υπάρχει ροή νερού και ρεύμα αέρα στον κύριο αγωγό.

Στον κύριο αγωγό και κυρίως στην αρχή του μεγάλοι ογκόλιθοι έχουν αποκολληθεί από την οροφή με αποτέλεσμα το νερό να χάνεται κατά σημεία κάτω από αυτούς. Στην είσοδο σχηματίζεται καταρράκτης 7 μέτρων που ανάλογα με την εποχή η ποσότητα του έχει διακυμάνσεις. Παρόλο που υπάρχουν μόνιμα τοποθετημένα συρματόσχοινα και σιδερένια σκαλιά καλύτερα είναι να γίνεται χρήση σχοινιού.
Στη νότια πλευρά του κύριου αγωγού συναντάμε δύο ακόμα αγωγούς-διακλάσεις. Ο πρώτος μήκους 80 μέτρων περίπου, στενεύει προοδευτικά και οδηγεί σε θάλαμο με εντυπωσιακό διάκοσμο στα τοιχώματα και δυστυχώς μεγάλη λαθρανασκαφή. Ο δεύτερος συνεχίζει για 60 μέτρα περίπου και σταματάει σε τοίχωμα με όμορφο αλλά και γραμμένο διάκοσμο, ενώ ψηλότερα υπάρχει πατάρι από όπου έρχεται άλλος αγωγός με πιθανή συνέχεια. Στις διακλάσεις δε συναντάμε ροή νερού, υπάρχουν κάποιες νυχτερίδες, καθώς και γουανό.

Το οροπέδιο έξω από το σπήλαιο και η δολίνη που σχηματίστηκε τα τελευταία χρόνια Δεξιά: Η χαρτογράφηση του Μπέη

Στην είσοδο του Μπέη

Εικόνες από τον κύριο αγωγό και την εντυπωσιακή του κολώνα:

Η είσοδος του Μπέη με το μικρό καταρράκτη

Κοιτώντας προς τα μέσα, μετά την είσοδο

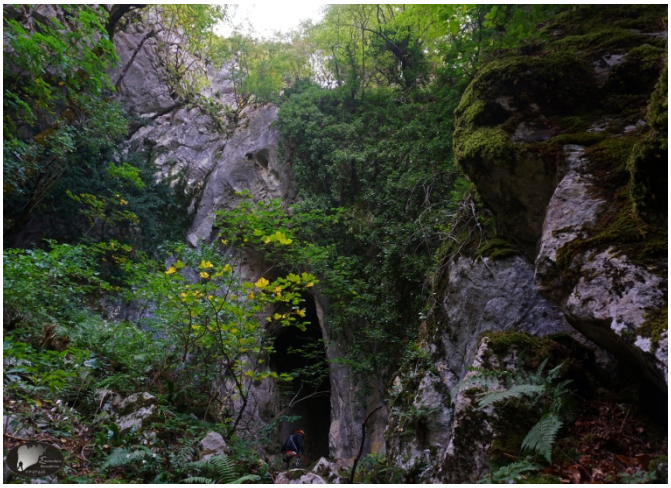

Το σπήλαιο αποκτάει οριζόντια μορφολογία μετά από τα πρώτα 30 μέτρα

Η χαρακτηριστική κολώνα στο σπήλαιο του Μπέη

Η έξοδος από όπου εξέρχεται το νερό

Όμορφος διάκοσμος στα τοιχώματα των νότιων κλάδων

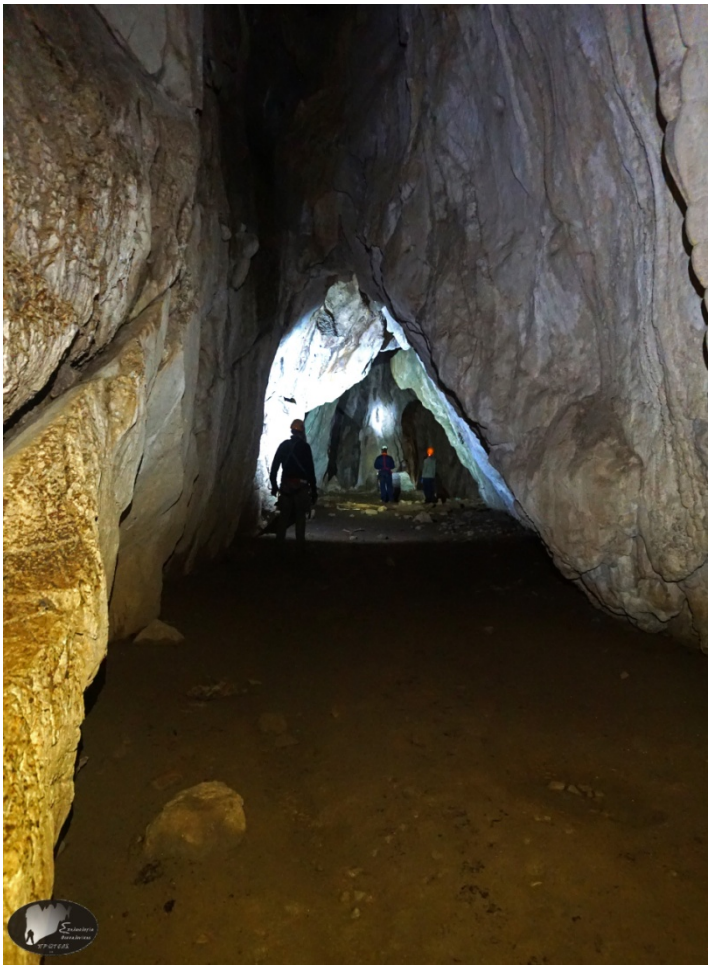
Πορτοκαλί σαλαμάνδρα

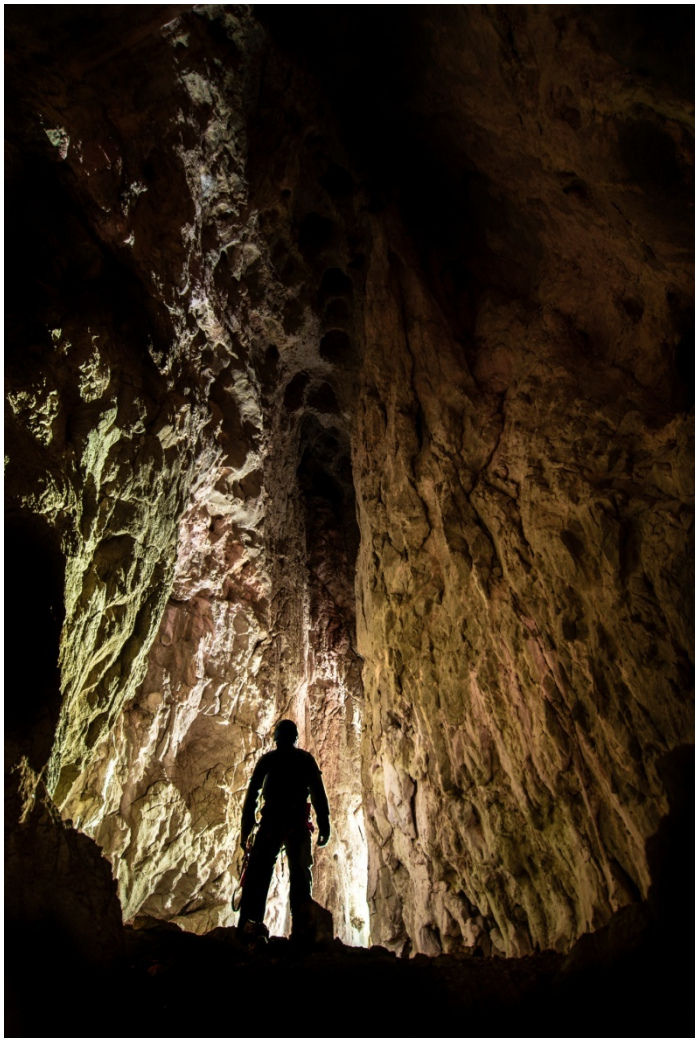
Άτυχη αγελάδα που γλίστρησε μέσα στο σπήλαιο

Στους δευτερεύοντες αγωγούς:

Τρύπα Βολιώτη

Η τρύπα του Βολιώτη βρίσκεται στον Κόζιακα σε υψόμετρο 1750 μέτρων. Διανοίγεται σε ασβεστόλιθο και έχει βάθος 93 μέτρα. Παρουσιάζει μεγάλη είσοδο, διαστάσεων 16x7 μέτρα, ενώ φιλοξενεί και μία μεγάλη αποικία πουλιών που βρίσκουν καταφύγιο εντός του. Δεν παρουσιάζει διάκοσμο, ενώ στον πάτο φιλοξενεί ένα μικρό παγετώνα.

Προέλευση ονομασίας: Ο μύθος λέει ότι ένας τσοπάνος ονόματι Βολιώτης είδε να γκρεμίζεται εδώ ένα από τα πρόβατά του για να φανεί μέρες αργότερα στο Γοργογύρι και να αποτελέσει πλούσιο γεύμα για τους ντόπιους. Όταν το έμαθε ο Βολιώτης, έριξε επίτηδες νέο πρόβατο στο βάραθρο για να χορτάσουν οι Γοργογυριώτες. Ακολούθησε και ένα τρίτο, γεγονός που πυροδότησε την οργή του αφεντικού του Βολιώτη που δεν δίστασε να πετάξει τον τσομπάνο του στο βάραθρο. Σε ανάμνησή του γεγονότος το βάραθρο φέρει το όνομά του.

Ιστορικά στοιχεία: Η πρώτη κατάβαση έγινε το 2002 από τους αναρριχητές Δημήτρη Διαβάνη και Χρήστο Παπαγιαννάκη. Από σπηλαιολογικής προσέγγισης κατάβαση είχε γίνει από τον Πρωτέα το 2011, χωρίς να πατωθεί το εντυπωσιακό βάραθρο. Το 2020 ο σύλλογος επέστρεψε για να πατώσει αυτή τη φορά, καταφέρνοντας την πρώτη κατάβαση σπηλαιολόγων. Παράλληλα γίνανε μετρήσεις για το βάθος και τις διατομές του με το distoX, ενώ καλύφθηκε σε κάποιο βαθμό και από φωτογραφικής απόψεως.
Πρόσβαση: Για την πρόσβαση θα χρειαστούμε όχημα 4x4 προκειμένου να τερματίσουμε δύσκολο χωματόδρομο που ξεκινάει από την Ελάτη για να φτάσει στη θέση Κανάλια στα 1500 μέτρα υψόμετρο μετά από 40 λεπτά. Από εκεί θα χρειαστεί πεζοπορία για 1:30 αρχικά σε μονοπάτι και μετά σε ανηφορικό και δύσκολο τερέν προκειμένου να φτάσουμε στην είσοδο του βαράθρου στα 1750μ.
Μορφολογία: Αν και γενικά τα τοιχώματα της εισόδου είναι κάθετα, στη ΒΑ μεριά του βαράθρου δημιουργείται επικλινής κατάβαση. Μετά από λίγα μέτρα αποκτάει καθετότητα για να καταλήξει σε πατάρι μετά από 4 μέτρα. Αυτό καλύπτει ένα μέρος της διατομής της τρύπας και μετά ακολουθεί κατάβαση 20 μέτρων στο κενό, ενώ υπάρχει και ένας μικρότερος αγωγός που χρίζει εξερεύνησης. Κατόπιν προσγειωνόμαστε σε βράχο και η διατομή αλλάζει, ενώ το απέναντι τοίχωμα απέχει αρκετά μέτρα. Μετά από 15 μέτρα κατάβασης πάνω σε σχετικά επικλινή βράχο, το σπήλαιο αποκτάει καθετότητα και πάλι. Η κατάβαση ωστόσο συνεχίζει δίπλα σε βράχο. Το φως πλέον σταματάει να εισχωρεί, ενώ έχουμε και μία πρώτη εικόνα του πάτου. Μετά από μία κατάβαση 45 μέτρων θα πατήσουμε τον πάγο του Βολιώτη. Από εκεί θα κατηφορίσουμε λίγο για να φτάσουμε στο χαμηλότερο σημείο του θαλάμου. Από εκεί θα βρούμε δύο συνέχειες, η μία κατηφορική σε στενό αγωγό για λίγα μέτρα και η άλλη ψηλότερα σε σημείο που θέλει αναρρίχηση. Η διατομή του θαλάμου είναι 8,8x10,6μ.

Ο Βολιώτης από ψηλά

Η είσοδος του Βολιώτη

Το πατάρι μερικά μέτρα πιο κάτω από την είσοδο

Στα -20 μέτρα το φως εισχωρεί ακόμα

Η τελική κατάβαση του βαράθρου και ο πάγος καλυμμένος με ένα στρώμα χώματος και φύλλων

Η διατομή του θαλάμου στα -90μ. και το μέγεθος του πάγου

Λεπτομέρειες του πάγου

Η ομάδα κατάβασης

Το σημείο από όπου ξεκινάει η πεζοπορία για το βάραθρο

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ σπήλαιο "Τρύπα του Βαλιώτη"

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ καταπόρνφο βάραθρο
ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ όρος "ΚΟΖΙΑΚΑΣ"
ΓΕΩΓΡ. ΜΗΚΟΣ 21.54107
ΓΕΩΓΡ. ΠΛΑΤΟΣ 39.53086
ΥΨΟΜΕΤΡΟ 1753

ΤΟΜΗ Α-Δ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:400
Όργανο μέτρησης DISTO

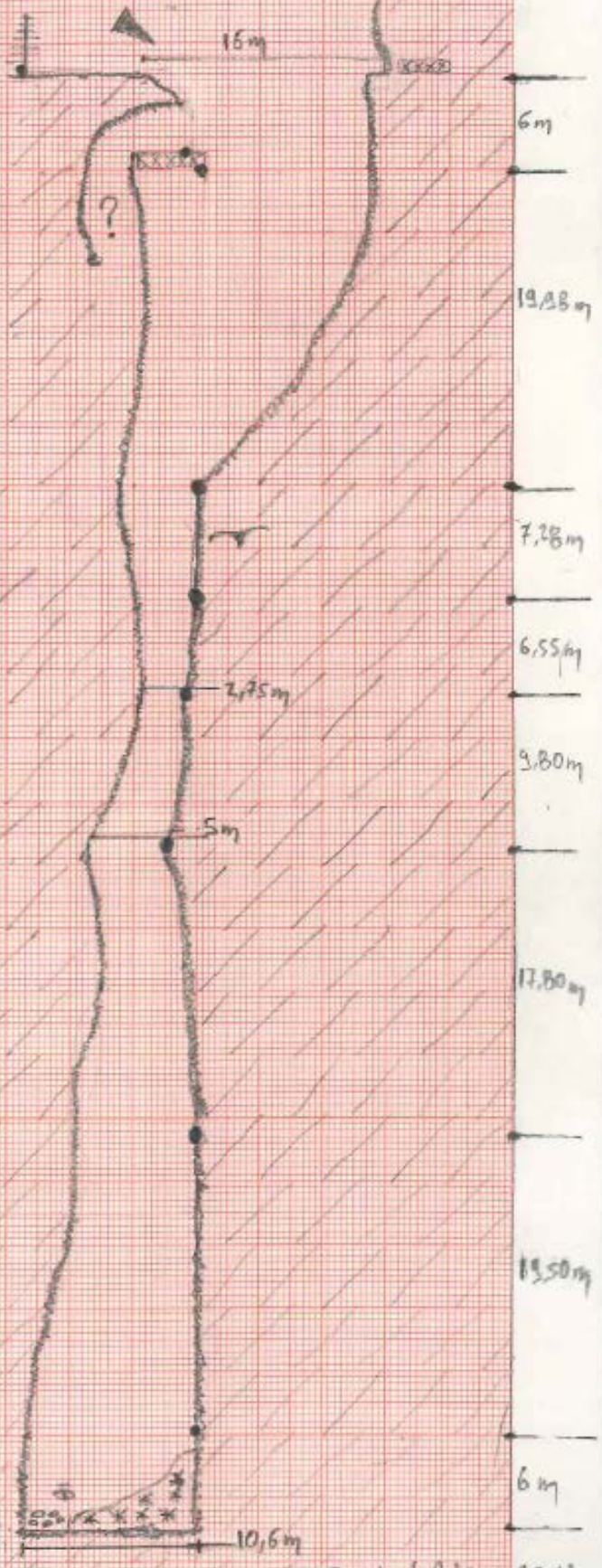
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Τοίχωμα
- είσοδος
- παγάρι
- ? ανεξερεύνητος αγωγός
- κορακοφωλιά
- λύχος - χιόνι
- καταπτώσεις
- σημεία αρματώματος
- αμμοστόλιθος ζώνης πίνδου
- οπτική επαφή με την είσοδο

ΟΜΑΔΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ
σπηλαιολογία θεσσαλίας "ΠΡΩΤΕΑΣ"

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
26/10/2020

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ - ΜΕΤΡΗΣΗ
Αλμπάνης Ηλίας

Συνολικό βάθος 92,91 m
Σχετικό υψόμετρο στομίου: 1666,09 m

Χιονότρυπα Ι

Πρόκειται για ένα βύθισμα του εδάφους στα 5 μέτρα πολύ κοντά στο βάραθρο του Βολιώτη. Στο παρελθόν κρατούσε χιόνι όλο το χρόνο παρόλ' αυτά από φέτος φαίνεται να μην ισχύει πλέον κάτι τέτοιο. Πιθανό με την υποχώρηση του χιονιού να έχουνε αποκαλυφθεί κάποιες συνέχειες. Στον εμφανή πάτο υπάρχει μία στοίβα από ξύλα, σα να τοποθετήθηκαν εκεί. Χρήζει περεταίρω εξερεύνησης.

Η τοποθεσία της ήτανε γνωστό ότι βρίσκεται αρκετά κοντά στο Βολιώτη και έτσι δύο μέλη της ομάδας την εντόπισαν. Έτσι πραγματοποιήθηκε μία πρώτη καταγραφή. Χρειάζεται σπηλαιολογικό εξοπλισμό προκειμένου να γίνει κατάβαση και να εξερευνηθεί.

Ημερολόγιο αποστολής

Σάββατο: Η δεκαμελής ομάδα ξεκίνησε το πρωί του Σαββάτου στις 8:30 με 4 αμάξια μιας και ο Θάνος θα επέστρεφε την Κυριακή. Μετά από 3:30 ώρες ταξιδιού θα φτάσει στην Πύλη. Το πλάνο ήτανε να αρματωθεί την πρώτη μέρα η Κουδουνότρυπα επειδή βόλευε από γεωγραφικής απόψεως. Έτσι τα αμάξια κατευθύνθηκαν προς τη μονή Γκούρας. Το βάραθρο εντοπίστηκε εύκολα και το αρμάτωμα ξεκίνησε από τον Άρη. Ψηλά στην είσοδο του στομίου βρέθηκε ένα βιομηχανικό βύσμα δίπλα σε ένα βραχοδέσιμο. Μετά από 30 μέτρα περίπου βρέθηκαν δύο σπιτ, τα οποία και χρησιμοποιήθηκαν. 25 μέτρα πιο κάτω χτυπήθηκαν δίπλα σε πατάρι δύο βιομηχανικά βύσματα προκειμένου να σπάσει σε δύο κομμάτια η τελική μονοκόμματη κατάβαση. Ακολούθησαν με τη σειρά τους ο Θάνος, η Μαρία, ο Σωτήρης και ο Ηλίας, ο οποίος ανέβηκε τελευταίος και ξε-αρμάτωσε το σπήλαιο. Παράλληλα ο Γιώργος έδειχνε στην είσοδο του βαράθρου στα νεότερα μέλη την τεχνική μονού σχοινιού. Το απόγευμα η ομάδα είχε τελειώσει με την Κουδουνότρυπα και συνέχισε προς Ελάτη, προκειμένου να βολευτεί στον ξενώνα και να φάει.

Κυριακή: Τα μέλη της αποστολής ξεκίνησαν για το σπήλαιο του Μπέη σε ποιο χαλαρούς ρυθμούς κατά τις 10:00. Εκμεταλλευόμενοι ένα χωματόδρομο που ανεβαίνει στο βουνό και έχοντας τρία ψηλά αμάξια φτάσανε στη θέση Κώστα. Από εκεί σε καθαρό μονοπάτι χρειάστηκε άλλη μία ώρα για την πρόσβαση. Στο σπήλαιο κατέβηκε όλη η ομάδα, και μετά την εξερεύνηση πραγματοποιήθηκε φωτογράφηση από το Σωτήρη. Το απόγευμα τα μέλη ήτανε και πάλι στην Ελάτη για ξεκούραση και για να γεμίσουν δυνάμεις για την επόμενη μέρα που προβλεπόταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Αποχώρηση Θάνου.

Δευτέρα: Η ομάδα ξεκίνησε νωρίς τις ετοιμασίες. Μπροστά της είχε μετακίνηση στο βουνό, πεζοπορία εκτός πεδίου και εξερεύνηση στην Τρύπα του Βολιώτη. Έτσι εννιά άτομα μπήκανε σε δύο τζιπ (Άρης/Σωτήρης) και η δύσκολη πρόσβαση σε κακό χωματόδρομο για 45 έγινε εφικτή. Ο δρόμος τερματίζει στη θέση Κανάλια στα 1500 μέτρα υψόμετρο. Αφού χωρίστηκε ο ομαδικός εξοπλισμός η ομάδα ξεκίνησε πεζοπορία η οποία χρειάστηκε 1:15 σε δύσκολο τερέν εκτός μονοπατιού για να φτάσει στην είσοδο του Βολιώτη στα 1800 μέτρα υψόμετρο. Το αρμάτωμα ξεκίνησε ο Άρης και μετά από εφτά αλλαγές πατήθηκε ο πάγος που έχει στον πάτο. Ακολούθησαν η Μαρία και ο Ηλίας, ο οποίος ξεαρμάτωσε το σπήλαιο, ενώ παράλληλα πήρε και μετρήσεις για το βάθος του βαράθρου. Εντυπωσιακή ήτανε και η είσοδος από πενήντα μαυροπούλια με ταχύτητα μέσα στην τρύπα όταν η ομάδα τελείωσε προς το σούρουπο. Κατά τη διάρκεια της κατάβασης Θέμης και Αναστασία τσεκάρανε τη γειτονική Χιονότρυπα. Η επιστροφή στα αμάξια έγινε στο σκοτάδι και από εκεί επιστροφή στην Ελάτη. Μετά από μία ανασύνταξη ξεκίνησε για Θεσσαλονίκη όπου και έφτασε στις 11:30 το βράδυ.

Η ομάδα πριν την εκκίνηση για το Βολιώτη

Μέλη της ομάδας που κατέβηκε στην Κουδουνότρυπα

Νύχτα στον Κόζιακα. Μετά την Τρύπα του Βολιώτη και μία γεμάτη μέρα

Βράχινο κομμάτι στην προσέγγιση του Βολιώτη

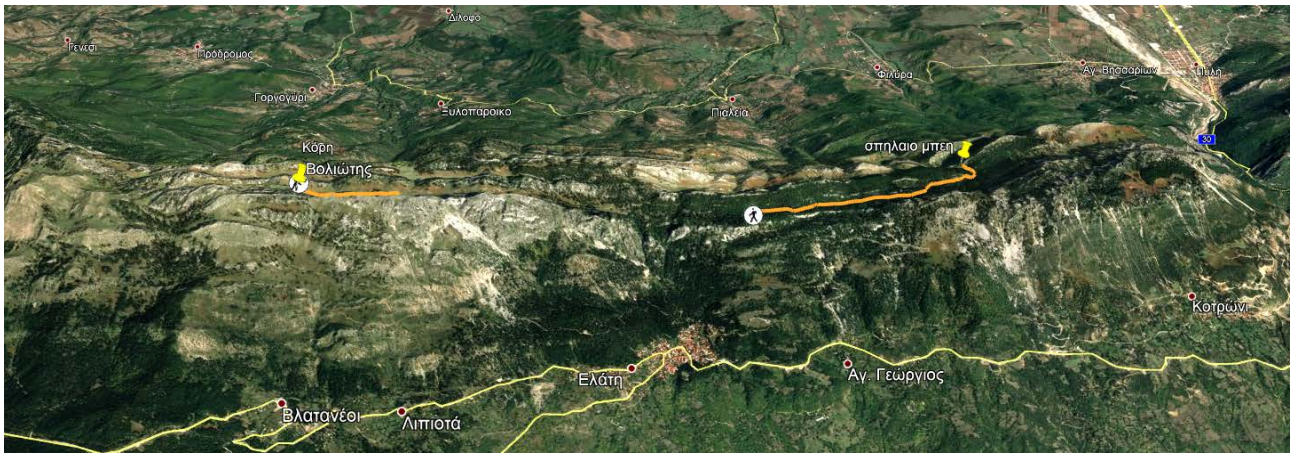

Λίστα σπηλαίων στον Κόζιακα

Όνομα	Χαρακτηρισμός	Βάθος	Παρατηρήσεις
Τρύπα Βολιώτη	Βάραθρο	85	Εξερεύνηση συνέχειας
Χιονότρυπα Ι	Βάραθρο	5	Διπλά στου Βολιώτη
Χιονότρυπα ΙΙ	Βάραθρο	7	Κοντά στο καταφύγιο
Μπέη	Υπόγειο ποτάμι	8	Πρωτέας 2016
Πιτσινίσι	Βάραθρο	?	Αχαρτογράφητο
Τσιμούρα	Οριζόντιο		
Αρκουδοσπηλιά	Βραχοσκεπή		Ορατή από την Ελάτη
Αλμπίνα	Οριζόντιο		Πρωτέας 2011

Λίστα σπηλαίων στην ευρύτερη περιοχή του Ασπροπόταμου

Όνομα	Χαρακτηρισμός	Χωριό	Παρατηρήσεις
Λέγκω	Υπόγειο ποτάμι	Δέση	χαρτογράφηση
Καζάνια	Υπόγειο ποτάμι	Πύρρα	Πρωτέας 2011
Άγιου Προκόπιου	Βάραθρο	Άγιος Προκόπιος	Πρωτέας 2011
Γκούβα Πούλιου	οριζόντιο	Χαλίκι	Πρωτέας 2011
Αέρα	Υπόγειος ποταμός	Παλαιοκαρυά	ΕΣΕ 1961

Επόμενοι στόχοι στον Κόζιακα

- Εξερεύνηση του σπηλαίου Πιτσινίσι, βάραθρο στα 1800 μέτρα υψόμετρο με δύσκολη πρόσβαση
- Εξερεύνηση Χιονότρυπας Ι και ΙΙ
- Χαρτογράφηση Μπέη

Ευχαριστούμε τον Καλουστ Παραγκαμιάν και τον Ηλία Στραχίνη για τις αναγνωρίσεις των ειδών στην Κουδουνότρυπα, καθώς και το Νικόλαο Κρούπη για τα ιστορικά στοιχεία που παρέθεσε.

Βιβλιογραφία:

- Το εγκατακρημνισιγενές βάραθρο απορροφήσεως "Κουδουνότρυπα", Πύλης Τρικάλων, Αντ.Μπαρτσιώκα, ΕΣΕ 1981
- Έκθεση αποστολής, Πρωτέας 2011
- Στα σπήλαια του Κόζιακα, ΣΠΟΡΤ

